

4. ความมองของเมล็ดมะเขือเทศ

สถานที่ และระยะเวลาทำการวิจัย

แปลงทดลองบริษัทหาคาตะ สยามซีด จำกัด และห้องปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวและแปรรูปผลิตภัณฑ์ สาขาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ระยะเวลาในการทดลอง พฤษภาคม 2552 ถึง มีนาคม 2553

ผลการวิจัยและวิจารณ์

จากการศึกษาเปรียบเทียบระยะปลูก/อัตราการปลูก การไถถึง การไถดำแหล่งซ่อและผลระหว่างระบบการจัดการผลิตของมหาวิทยาลัยขอนแก่นร่วมกับภาคเอกชน คือ ระบบการจัดการผลิตของบริษัทหาคาตะ สยามซีด จำกัด ได้ผลทดสอบดังต่อไปนี้

การทดสอบครั้งที่ 1 การศึกษาการทดสอบเปรียบเทียบวิธีการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับการจัดการบริษัทหาคาตะ สยามซีด จำกัด

การเจริญเติบโตของมะเขือเทศ

วันดอกแรกบานของมะเขือเทศอยู่ที่ประมาณ 20 วัน ความสูงต้น จากการศึกษา ระบบการจัดการมีผลทำให้ความสูงของต้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่มีแนวโน้มว่า ระบบการจัดการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความสูงต้นค่อนข้างสูง คือ 193.67 เซนติเมตร และระบบการจัดการของบริษัทหาคาตะ สยามซีด จำกัด มีความสูงต้นค่อนข้างต่ำกว่า คือ 187.25 เซนติเมตร ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการปลูกในสภาพของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจำนวนต้นที่หนาแน่นกว่าจึงมีผลทำให้มีการแข่งขันที่มากกว่า (Monteith, 1981) การเพิ่มความเข้มแสงจะกระตุ้นการเจริญเติบโตทางกิ่งใบ ต้นมะเขือเทศมีการสร้างอาหารจากการสังเคราะห์แสงมากขึ้น ส่งผลให้มีอาหารที่ใช้ในการเจริญมาก จึงทำให้มีผลผลิตสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม มะเขือเทศที่ได้รับปริมาณแสงน้อย มักมีอิทธิพลเชิงลบต่อการเจริญและการให้ผลผลิต มะเขือเทศในโรงเรือนที่คลุมด้วยพลาสติก มักได้รับปริมาณแสงน้อยกว่าในสภาพกลางแจ้ง นอกจากนี้ การพรางแสงและความสกปรกของพลาสติกหลังคาอันเนื่องมาจากฝุ่น มีอิทธิพลต่อปริมาณแสงที่ต้นมะเขือเทศได้รับ ส่วนความกว้างทรงต้น ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างระบบการจัดการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และระบบการจัดการของบริษัทหาคาตะ สยามซีด จำกัด เช่นเดียวกัน โดยมีความกว้างทรงต้นอยู่ในช่วง 69.43 - 77.01 เซนติเมตร (Table 1)

ผลผลิตมะเขือเทศ

จากค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อต้นของมะเขือเทศที่ได้รับการจัดการทั้ง 2 ระบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ระบบการจัดการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ผลผลิตสูงสุด คือ 399,202 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ และที่ระบบการจัดการของบริษัทหาคาตะ สยามซีด จำกัด ให้ผลผลิต คือ 200,754 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ น้ำหนักต่อผล และจำนวนผลต่อต้น จากค่าเฉลี่ยไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ทั้ง 2 ระบบการจัดการ โดยมีค่าเฉลี่ยน้ำหนักต่อผลอยู่ในช่วง 66.66-77.98 กรัมต่อผล และมีจำนวนผลต่อต้นประมาณ 20-22 ผลต่อต้น (Table 1) เนื่องจากในช่วงการออกดอกและติดผลในระลอกตั้งแต่ข้อที่ 4 ขึ้นไป เกิดโรคไวรัสเข้าทำลาย อาการของโรคทำให้เกิดการทำลายของเนื้อเยื่อ จึงส่งผลให้ จำนวนช่อน้อยลง และจำนวนผลลดลง (Lunden et al., 2008)

Table 2 Plant height, plant width and yield component of tomato under 2 management systems during May to September 2009 at Sakata Siam Seed Co., Khon Kaen Province

Management systems	Plant (cm.)		yield (g/plant)	yield (kg/ha)**	fruit weight (g/fruit)	fruit number/plant
	height	width				
KKU*	193.67	69.43	1596.80	399,202	77.98	21.33
SSS*	187.25	77.01	1405.70	200,754	66.66	21.72
T-test	ns	ns	ns	*	ns	ns
C.V (%)	2.52	4.10	8.69	17.04	8.64	12.32

ns = non-significance , * = significance at the P<0.05 level

* KKU, Khon Kaen University ; and SSS, Sakata Siam Seed Co., Ltd.

** KKU systems 25,000 plant no./ha, and SSS systems 14,281.25 plant no./ha

คุณภาพมะเขือเทศ

ขนาดของผล ในด้านความกว้างและความยาวของผล ที่ได้รับการจัดการทั้ง 2 ระบบไม่พบความแตกต่างทางสถิติ โดยความกว้าง และความยาวของผลจะอยู่ในช่วง 51.83-54.43 มิลลิเมตร และ 44.35-47.43 มิลลิเมตร (Table 2) ซึ่ง Chen and Lai (1999) กล่าวว่า การไว้ผลจำนวน 4 ผลต่อช่อผลของมะเขือเทศจะมีความสม่ำเสมอ จำนวนผลต่อช่อที่มากเกินไปจะส่งผลให้ขนาดของผลเล็กลง หรือมีรูปทรงที่ผิดปกติ ความหนาเนื้อ และความแน่นเนื้อ ทั้ง 2 ระบบการจัดการ ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ โดยค่าความหนาเนื้ออยู่ในช่วง 6.54-7.01 มิลลิเมตร และค่าความแน่นเนื้ออยู่ในช่วง 110.00 -116.11 กรัมต่อตารางเมตร ค่าของแข็งที่ละลายน้ำได้(brix) และจำนวนเมล็ดต่อผล ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ทั้ง 2 ระบบการจัดการ โดยค่าของแข็งที่ละลายน้ำได้ (brix) อยู่ในช่วง 4.52-4.85 องศาบริกซ์ และจำนวนเมล็ดอยู่ในช่วง 42.16-53.72 เมล็ดต่อผล ค่าสีของมะเขือเทศนั้น ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างการตัดแต่งช่อในระดับต่างๆ ซึ่งผลมะเขือเทศจะเป็นสีแดง ส่วนความงอกของเมล็ด ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างการตัดแต่งช่อในระดับต่างๆ เช่นเดียวกัน โดยความงอกของเมล็ดอยู่ในช่วง 83.28-85.39 เปอร์เซ็นต์ (Table 2) Aya et al. (n.d.) กล่าวว่า ความแตกต่างของช่อและกิ่งนั้น ไม่มีผลต่อความงอกของเมล็ดมะเขือเทศ

Table 3 Fruit quality component of tomato under 2 management systems during May to September 2009 at Sakata Siam Seed Co., Khon Kaen Province

Management systems	Fruit		Thickness (mm)	Firmness (g/mm ²)	Brix (%)	Seed no./fruit	Germination (%)	Fruit color		
	Length (mm)	Width (mm)						L	a*	b*
KKU*	47.43	54.43	6.54	116.11	4.52	53.72	85.39	38.48	28.58	27.19
SSS*	44.35	51.83	7.01	110.00	4.85	42.16	83.28	38.69	28.25	27.58
T-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns
C.V (%)	6.03	1.60	17.48	4.95	8.78	10.08	5.38	1.26	1.87	3.72

ns = non-significance

* KKU, Khon Kaen University ; and SSS, Sakata Siam Seed Co., Ltd.

** KKU systems 25,000 plant no./ha, and SSS systems 14,281.25 plant no./ha

Khon Kaen University management systems

Sakata Siam Seed Co management systems

Figure 1 Tomato grown under 2 management systems during May to September 2009 at Sakata Siam Seed Co., Khon Kaen Province

การทดสอบครั้งที่ 2 การศึกษาการทดสอบเปรียบเทียบวิธีการจัดการการผลิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ร่วมกับการจัดการการผลิตบริษัทซาคาตะ สยามซีด จำกัด

การเจริญเติบโตของมะเขือเทศ

วันดอกแรกบานของมะเขือเทศอยู่ที่ประมาณ 20 วัน ความสูงต้น จากการศึกษา ระบบการจัดการมีผลทำให้ความสูงของต้นไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่มีแนวโน้มว่า ระบบการจัดการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความสูงต้นค่อนข้างสูง คือ 183.67 เซนติเมตร และระบบการจัดการของบริษัทซาคาตะ สยามซีด จำกัด มีความสูงต้นค่อนข้างต่ำกว่า คือ 177.25 เซนติเมตร ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการปลูกในสภาพของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีจำนวนต้นที่หนาแน่นกว่าจึงมีผลทำให้มีการแข่งขันที่มากกว่า (Monteith, 1981) การเพิ่มความเข้มแสงจะกระตุ้นการเจริญเติบโตทางกิ่งใบ ต้นมะเขือเทศมีการสร้างอาหารจากการสังเคราะห์แสงมากขึ้น ส่งผลให้มีอาหารที่ใช้ในการเจริญมาก จึงทำให้มีผลผลิตสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม มะเขือเทศที่ได้รับปริมาณแสงน้อย มักมีอิทธิพลเชิงลบต่อการเจริญและการให้ผลผลิต มะเขือเทศในโรงเรือนที่คลุมด้วยพลาสติก มักได้รับปริมาณแสงน้อยกว่าในสภาพกลางแจ้ง นอกจากนี้ การพรางแสงและความสกปรกของพลาสติกหลังคาอันเนื่องมาจากฝุ่น มีอิทธิพลต่อปริมาณแสงที่ต้นมะเขือเทศได้รับ ส่วนความกว้างทรงต้น ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างระบบการจัดการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และระบบการจัดการของบริษัทซาคาตะ สยามซีด จำกัด เช่นเดียวกัน โดยมีความกว้างทรงต้นอยู่ในช่วง 69.03 -78.31 เซนติเมตร (Table 4)

ผลผลิตมะเขือเทศ

จากค่าเฉลี่ยผลผลิตต่อต้นของมะเขือเทศที่ได้รับการจัดการทั้ง 2 ระบบไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ระบบการจัดการของบริษัทซาคาตะ สยามซีด จำกัด ให้ผลผลิต 201,122.84 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ และที่ระบบการจัดการของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ผลผลิต 197,500 กิโลกรัมต่อเฮกตาร์ น้ำหนักต่อผล และจำนวนผลต่อต้น จากค่าเฉลี่ยไม่พบความแตกต่างทางสถิติ ทั้ง 2 ระบบการจัดการ โดยมีค่าเฉลี่ยน้ำหนักต่อผลอยู่ในช่วง 112.50 -120.00 กรัมต่อผล และมีจำนวนผลต่อต้นประมาณ 15-20 ผลต่อต้น (Table 4) เนื่องจากในช่วงการออกดอกและติดผลในระหลังตั้งแต่ข้อที่ 4 ขึ้นไป เกิดโรคไวรัสเข้าทำลาย อาการของโรคทำให้เกิดการทำลายของเนื้อเยื่อ จึงส่งผลให้ จำนวนช่อน้อยลง และจำนวนผลลดลง (Lunden et al., 2008)

Table 4 Plant height, plant width and yield component of tomato under 2 management systems during October 2009 to March 2010 at Sakata Siam Seed Co., Khon Kaen Province

Management systems	Plant (cm.)		yield (g/plant)	yield (kg/ha)**	fruit weight (g/fruit)	fruit number/plant
	height	width				
KKU*	183.67	69.03	790.0	197,500.00	112.50	14.563
SSS*	177.25	78.31	1408.3	201,122.84	120.00	19.333
T-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns
C.V (%)	2.43	4.00	7.43	12.30	7.77	22.25

ns = non-significance

* KKU, Khon Kaen University ; and SSS, Sakata Siam Seed Co., Ltd.

** KKU systems 25,000 plant no./ha, and SSS systems 14,281.25 plant no./ha

คุณภาพมะเขือเทศ,

ขนาดของผล ในด้านความกว้างและความยาวของผล ที่ได้รับการจัดการทั้ง 2 ระบบไม่พบความแตกต่างทางสถิติ โดยความกว้าง และความยาวของผลจะอยู่ในช่วง 57.89-65.59 มิลลิเมตร และ 46.52-60.35 มิลลิเมตร (Table 5) ซึ่ง Chen and Lai (1999) กล่าวว่า การไว้ผลจำนวน 4 ผลต่อข้อผลของมะเขือเทศจะมีความสม่ำเสมอกัน จำนวนผลต่อข้อที่มากเกินไปจะส่งผลให้ขนาดของผลเล็กลง หรือมีรูปทรงที่ผิดปกติ ความหนาเนื้อ และความแน่นเนื้อ ทั้ง 2 ระบบการจัดการ ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ โดยค่าความหนาเนื้ออยู่ในช่วง 6.04 -7.84 มิลลิเมตร และค่าความแน่นเนื้ออยู่ในช่วง 168.75 -7.84 กรัมต่อตารางเมตร ค่าของแข็งที่ละลายน้ำได้ (brix) และจำนวนเมล็ดต่อผล ไม่พบความแตกต่างทางสถิติทั้ง 2 ระบบการจัดการ โดยค่าของแข็งที่ละลายน้ำได้ อยู่ในช่วง 4.1-4.5 องศาบริกซ์ และจำนวนเมล็ดอยู่ในช่วง 49.00 - 68.75 เมล็ดต่อผล ค่าสีของมะเขือเทศนั้น ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างการตัดแต่งข้อในระดับต่าง ๆ ซึ่งผลมะเขือเทศจะเป็นสีแดง ส่วนความงอกของเมล็ด ไม่พบความแตกต่างทางสถิติระหว่างการตัดแต่งข้อในระดับต่าง ๆ เช่นเดียวกัน โดยความงอกของเมล็ดอยู่ในช่วง 83.28 - 85.39 เปอร์เซ็นต์ (Table 5) Aya et al. (n.d.) กล่าวว่า ความแตกต่างของข้อและกิ่งนั้น ไม่มีผลต่อความงอกของเมล็ดมะเขือเทศ

Table 5 Fruit quality component of tomato under 2 management systems during October 2009 to March 2010 at Sakata Siam Seed Co., Khon Kaen Province

management systems	Fruit		Thickness (mm)	Firmness (g/mm ²)	Brix (%)	Seed no./fruit	Germination (%)	Fruit color		
	Length (mm)	Width (mm)						L	a*	b*
KKU*	46.52	57.89	6.04	168.75	4.50	68.75	85.39	38.40	28.55	27.00
SSS*	60.35	65.59	7.84	179.17	4.10	49.00	83.28	38.60	28.20	27.50
T-test	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns	ns
C.V (%)	2.25	3.82	20.73	9.34	4.65	9.48	5.38	1.22	1.90	3.71

ns = non-significance

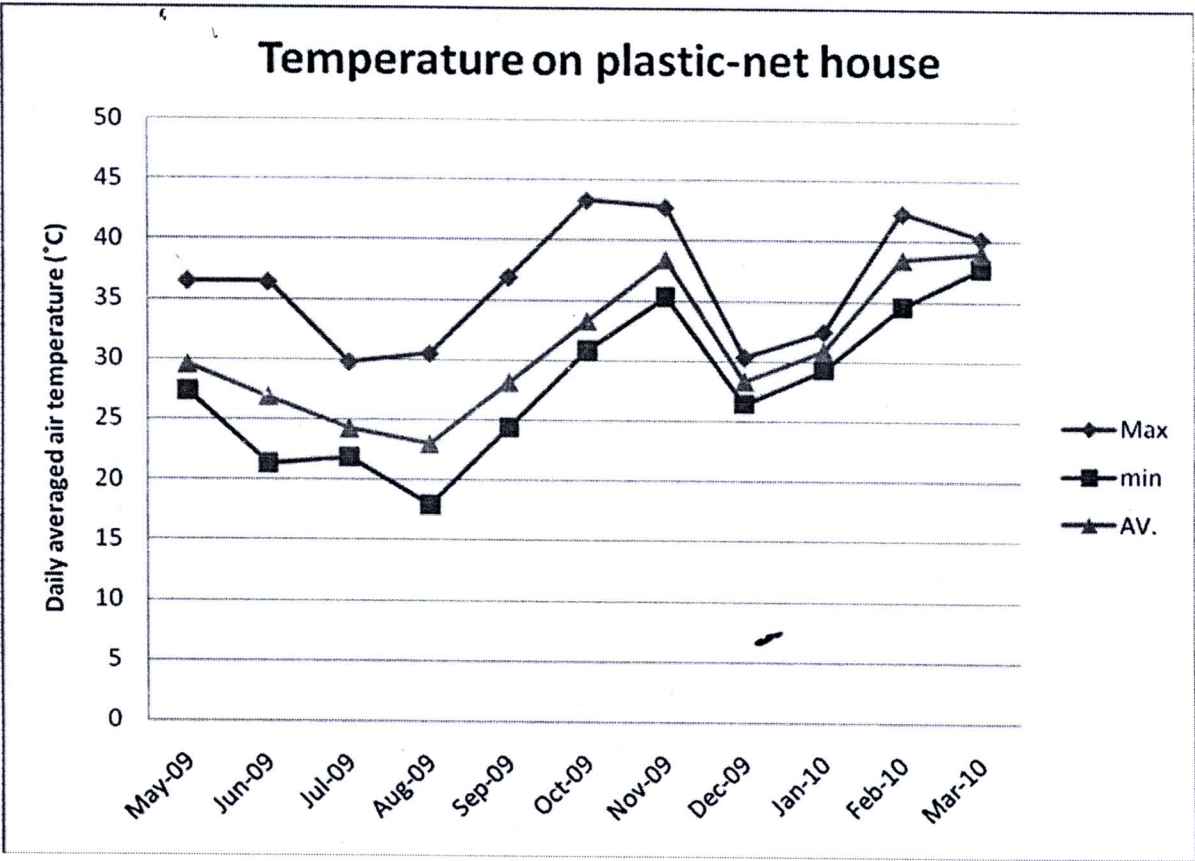
* KKU, Khon Kaen University ; and SSS, Sakata Siam Seed Co., Ltd.

** KKU systems 25,000 plant no./ha, and SSS systems 14,281.25 plant no./ha

Table 6 Combined analysis of variance over Season yield performances of tomato under 2 management systems during October 2009 to March 2010 at Sakata Siam Seed Co., Khon Kaen Province 2 location

Management systems	Fruit yield/plant (g)		Fruit yield (kg/ha)	
	Season 1	Season 2	Season 1	Season 2
KKU	1596.80	790.0	399,202	197,500.00
SSS	1405.70	1408.3	200,754	201,122.84
T-test	ns	ns	*	ns
C.V (%)	8.69	7.43	17.04	12.30

^{1/} Different letter indicate significant within columns by t - test at $P \leq 0.05$, * = significance at the $P < 0.05$ level

Figure 2 Daily air temperature of shading and non shading under green house.